
miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 6/2001

Členské NSF je 100 Nkr / osoba

Spolu s predchádzajúcim číslom sme posielali poštové poukážky tým, ktorí si ešte nevyrovnali členské poplatky za rok 2001. "Tlačiarenský škriatok" zapríčinil, že na poukážke vypadla informácia o výške členského. Preto tu pripomínáme, že je to 100 Nkr za osobu nad 17 rokov.

Výstava o prisťahovalcoch do Nórska od roku 1945

Nedávno bola v Oslo otvorená výstava "Jeg er her!" ktorá prezentuje históriu nórskeho prisťahovalctva od roku 1945.

V jednu nedeľu sme sa vybrali do Múzea a Centra medzinárodnej kultúry (Internasjonalt Kultursenter og Museum) na Tøyenbekken 5 v Oslo. Samotná výstava pôsobivo ilustrovala históriu prisťahovalctva do Nórska cez osudy jednotlivcov, reprezentujúcich rozličné národnostné a etnické skupiny. Slovensko, či Československo bolo reprezentované Slovákom, nepoviem kým, choďte sa pozrieť. Z bývalých komunistických štátov v Európe, sme tam okrem Rusov boli reprezentovaní iba my.

Tvorcovia výstavy sugestívne evokovali problémy či frustráciu prisťahovalcov pri prvých stykoch s novou krajinou a novými ľuďmi. Bol tam daný priestor pozitívnym, ale i kritickým a konfliktným názorom na reakciu domácej krajiny a obyvateľstva na nových krajanov. Zaujímavé boli prvé reakcie a zážitky dávnych prisťahovalcov 60-tych a začiatkov 70-tych rokov. Jednotlivci, ktorých očami sa na históriu a súčasnosť prisťahovalctva pozeráme, boli vybraní úspešní a spoločensky aktívni predstavitelia rôznych etnických skupín.

Po opustení Centra medzinárodnej kultúry, ktoré na Grønlande leží uprostred gheta prisťahovalcov, hlavne z tretieho sveta, sme sa ocitli medzi mladými prisťahovalcami druhej generácie, ktorí sa svojim chovaním, záujmami a ideálmi veľmi odlišujú od prisťahovalcov, o ktorých práve rozprávala výstava.

Asi tak isto je vzdialená proklamovaná politika nórskej spoločnosti voči prisťahovalcom od skutočnosti.

Návštevu výstavy doporučujeme.

Na výstave sa mi do ruky dostal letáčik veľkosťou A4 vydaný v roku 2001 Úradom pre cudzincov (Utlendingsdirektoratet), ktorý ma veľmi zaujal.

Letáčik hovorí o pravidlách pre žiadosť o podporu na prevádzku prisťahovaleckých spolkov.

V dávnosti som sa tiež podieľal na náročnom podujatí žiadosti o finančnú podporu prevádzky nášho spolku a bola to cesta útrap a vynaloženého úsilia možno v nepomere k výške udelenej podpory, ktorú sme navyše museli použiť nelogickým spôsobom, vychádzajúc nie z potrieb spolku a členov, ale z umelých a pokrútených kritérií, určovaných byrokraticmi Úradu pre utečencov a prisťahovalcov.

Teraz túto podporu administrujú Krajské úrady (fylkeskommuner) a napriek tomu, že Nórsko-slovenský spolok je už 8 rokov fungujúca organizácia združujúca krajanov z legitímneho štátu, s pravidelnými stretávaniami a spolkovou činnosťou, nemáme nárok na podporu - ani len najnižšiu, vo veľkosti 3.000 korún ročne. Ako je to možné? Náš spolok totiž nespĺňa požiadavku o minimálnom počte členov. My, z asi stovky Slovákov v Nórsku, máme vyše 60 platiacich členov. To je predsa slušné. Avšak na najnižšiu podporu na prevádzku je v Oslo podmienka minimálne 100 členov, bývajúcich v Oslo. Pre iné kraje by stačilo 25 platiacich členov, ale museli by byť z jedného kraja. V roku 2000 sme mali 29 platiacich členov v Oslo a 32 mimo Osla, roztrúsených po celom Nórsku.

Tento istý dokument mi ponúkol ďalšie zaujímavé názory: Verili by ste, že podľa letáčiku nie sú osoby nastalo usadené v Nórsku, narodené napríklad v Nemecku, Španielsku, Grécku, alebo Kanade prisťahovalci?! Čo teda taký Grék, alebo Kanadčan, ktorý sa trvale usadí v Nórsku, je?! Je Nór, alebo Škandinávec, alebo čo?!

Letáčik totiž definuje prisťahovalcov takto: "Med innvandrerbefolkning menes: utenlandsfødte personer som er fast bosatt i Norge og som er født utenfor EØS-området, USA, Canada, Australia og New Zealand, samt deres barn."

Takže osoba narodená pakistánskym rodičom v Kanade usadená v Nórsku nie je prisťahovalec. Ako sa sem dostal, keď sa neprisťahoval? Alebo je prisťahovalec pejoratívne označenie menejcennej osoby, ktoré neprislúcha "prisťahovalcom" z dobre situovaných štátov, ako je Nemecko, USA, či Veľká Británia? Toľko otázok na tak málo riadkoch! Ale aspoň mi to je potvrdené z najoficiálnejších zdrojov, že medzi dobrými Nórmami a zlými prisťahovalcami je ešte jedna trieda, ktorá nie je až tak zlá.

Vlado Branko

P.S.

Štatistický centrálny úrad rozlišuje vestlige innvandrere a ikke-vestlige innvandrere.

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky informuje...

V dňoch 13. – 14. novembra 2001 vykonal na pozvanie predsedu vlády Nórskeho kráľovstva Bondevika oficiálnu návštevu Nórska predseda vlády Slovenskej republiky M. Dzurinda. Išlo o vôbec prvú oficiálnu návštevu predsedu vlády SR od vzniku samostatnej SR v roku 1993. Okrem stretnutia s K. M. Bondevikom sa slovenský premiér stretol tiež s nórsnym kráľom Haraldom V., prezidentom Stortingetu J. Kosmom a reprezentantmi zahraničného výboru. Hlavným predmetom rozhovorov premiéra Dzurindu bolo okrem bilaterálnej spolupráce v politickej, ekonomickej a kultúrnej oblasti aj rozširovanie NATO, EÚ, situácia na Strednom Východe, na Balkáne a boj voči terorizmu. Počas návštevy otvoril premiér Dzurinda proinvestičný seminár pre investorov zo severských krajín. Premiér Dzurinda pricestoval aj s manželkou Evou, ktorá navštívila Nórsky Červený kríž a stretla sa tiež s Ombudsmanom pre ochranu detí.

Dňa 4. septembra 2001 sa pri príležitosti štátneho sviatku SR uskutočnil vo veľkej sále Oslo Konserthus koncert desaťčlennej slovenskej vokálnej skupiny Close Harmony Friends. Koncert zorganizovalo slovenské veľvyslanectvo v Oslo v spolupráci s menežmentom Oslo Konserthus a za finančnej podpory nórskej spoločnosti Norsk Hydro. Na koncerte sa zúčastnilo cca 850 osôb, zástupcov diplomatického zboru, nórsnych odborov ako aj nórskeho kultúrneho, spoločenského a politického života. Po koncerte sa uskutočnila recepcia pre pozvaných hostí. Skupina Close Harmony Friends vystúpila aj dňa 6. septembra 2001 v priestoroch altánku pri Národnom divadle. Koncert sa stretol s veľkým úspechom nórskeho publika. Možno s radosťou konštatovať, že vzhľadom na počet zúčastnených sa jednalo o doposiaľ najväčšiu oslavu štátneho sviatku SR v Nórsku.

Predvianočné stretnutie krajanov

Nenechajte sa odradiť neznámou adresou a miestom. Príjemný priestor modernej škôlky vytvorí dobrý rámec pre pohodu stretnutia, takže neváhajte a prídite.

Tým, ktorí sa stretnutia zúčastniť nemôžu, želáme aspoň touto cestou príjemné prežitie sviatkov a všetko najlepšie, veľa zdravia a šťastia do nového roku 2002.

Prebrali sme z týždenníka Profit č. 36 / 2001

Úspechy na severe Európy

ALEXANDER SOTNÍK

Život nórskej podnikateľky slovenského pôvodu Zuzany Wahlovej pripomína panoramatický výpravný veľkofilm

Narodila sa v Bratislave, kde úspešne dokončila štúdium žurnalistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského. Hudba budúcnosti však pre ňu hrala z inej partitúry. V roku 1976 sa rozhodla opustiť komunistické Československo. Hlavnou príčinou bol sobáš s nórsnym štátnym príslušníkom. Siedmeho januára 1976 sa ocitla v krajine, kde okrem manžela nikoho nepoznala, kde bola poriadna zima a o tretej popoludní tma, pričom svať začína až po desiatej predpoludním. V zahraničí zažila svoje prvé šoky: veľkú jazykovú bariéru a náhlu stratu najbližšej rodiny a priateľov.

"Odrazu si nemáte s nikým čo povedať. V Bratislave som mala množstvo kontaktov, v Nórsku som prvé mesiace mlčala ako ryba vo vode." Bola to cena, ktorú zaplatila za svoje rozhodnutie. "Atmosféra prežitých zábav a spomienok s blízkymi a s priateľmi z domova je niečo, čo človek v cudzine nemá a nikdy mať nebude. Nóri sú pomerne uzavreté povahy. Medziľudské kontakty s nimi získate ťažko. Ak však napokon vzniknú, máte ich až do smrti," konštatuje. Keď sa učila nórstinu, cítila sa ako v materskej škole. Zvládaním základov cudzieho jazyka sa totiž všetko len začína. Musela sa naučiť obliekať podľa nórskej módy, správať sa podľa tamojšieho bontónu, stolať tak, ako sa v Nórsku patrí. Nóri si totiž na podobné veci veľmi potrpia. Prechod z jednej kultúry do druhej dal Zuzane Wahlovej zabrať. Našťastie, obyvatelia Nórska obdivujú všetko odlišné, cudzie, nové a exotické. Vďaka manželovi, ktorý pochádzal z veľmi známej a starej nórskej rodiny vlastniacej tlačiarne a rýchle mu zvládnutie nórstiny prenikla do vyšších vrstiev nórskej spoločnosti. Už sa necítila taká osamelá. Je komunikatívne zdatná, a tak si rýchlo si našla svojich ľudí.

layout a tlač BRANKO / počet výtlačkov 90

Branko Vladimír, Skogbrynet 39 D, 0283 Oslo, tlf: 22 50 49 36 / 90 99 21 75
Slovensko 0903 / 35 20 60 tlf / záznamník konto 0532.1619691 Postbanken
elektronická verzia: <http://www.branko.as/nsf> E-mail: nsf@branko.as